

VALIKAINE KARJÄÄRIÕPETUS

Õppeaine	Nädalatunde klassiti									
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Kokku
Karjääriõpetus									1	1

Karjääriõpetust õpetatakse 9. klassis läbivalt 1 tund nädalas. Karjääriõpe koosneb kooli õppekavas mitmes osast: karjääriõpetuse valikaine ja läbiv teema „Elukestev õpe ja karjääriplaneerimine“, lõimituna karjääriinõustamise ja –infovahendamise teenustega.

Karjääriõpe on korraldatud teoreetiline ja praktiline õpe, mille raames õpilane omandab karjääri planeerimiseks vajalikud oskused ja teadmised ning elukestvaks õppeks valmisolekut soodustava hoiaku.

Ainekava koostamisel on lähtunud põhikooli riiklikust õppekavast, elukestva õppe strateegiast ja vastavusest elukestva õppe võtmepädevustele, integreerimisvõimalustest kooli õppekavaga. Ainekava koostamisel on arvestatud Ruila Põhikooli I, II ja III kooliastme läbiviidava õppetöö spetsiifikat.

Ainekava toetab pedagooge karjäärivaldkonna teemade käsitlemisel.

Ainekava koosneb üldisest kavast, kus on eraldi välja toodud karjääriõpetuse ainemaht 9.klassile, aine kirjeldus, e. aine üldalused, põhimõisted, õppe-eesmärgid, nõuded õppekeskkonnale ja alateemade üldine sisuline ülesehitus.

Rõhuasetus õppetöö planeerimisel ja läbiviimisel on aktiivõppel, arvutipõhisel ja iseseisval töö, maht sõltub teemast, aga see pole väiksem, kui 30 %.

1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Aineõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) teadvustab oma huvisid, võimeid ja oskusi, mis võimaldavad adekvaatse enesehinnangu kujunemist ning konkreetsete karjääriplaanide tegemist;
- 2) arendab oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö-, otsustamis- ja infoga ümberkäimise oskusi;
- 3) arendab soovi ja oskust endale eesmäärke seada ja nendeni jõudmiseks süsteemselt tegutseda;
- 4) kujundab soovi ja valmisolekut elukestvaks õppimiseks ja iseseisvaks karjääriotsuste tegemiseks;
- 5) tutvub erinevate ametite/elukutsetega, õppides tundma haridus- ja koolitusvõimalusi, töösuhteid reguleerivaid õigusakte ning kohalikku majanduskeskkonda.

2. Õppeaine kirjeldus

Aines „Karjääriõpetus“ käsitletakse teemasid, mis kujundavad õpilastes valmisolekut tööjõuturul parema rakendatavuse saavutamiseks, iseseisva otsustamisvõime arendamiseks, erinevate elurollide täitmiseks ja elukestvaks õppeks. Karjääriõpetus võimaldab ühiskonna inimressurssi tööjõuturul paremal viisil rakendada, viies inimeste oskused ja huvid kokku töö- ja õppimisvõimalustega.

Aine koosneb kolmest osast:

1. Enesetundmine aitab kujundada enesekohaseid ja sotsiaalseid oskusi. Õpilane õpib ennast tundma. Arenevad suhtlemis- ja õpioskused. Omandatud teadmised ja oskused aitavad ennetada koolist väljalangevust.
2. Õppimisvõimaluste ja töömaailma tundmine soodustab sobivate valikute tegemist peale põhikooli lõpetamist. Õpilane oskab märgata muutusi töömaailmas ja väärtustada elukestvat õpet.
3. Planeerimine ja otsustamine. Õpilasel arenevad planeerimisoskus ja teadlikkus otsuste vastuvõtmisel. Kujuneb oskus kasutada karjääriinfo materjale. Õpilane tunnetab oma vastutust karjääritee kujundamisel ja elus toimetulemisel. Karjääriõpetus keskendub õpilase isiksuse omaduste teadvustamisele ning esmaste karjäärivalikutega seostamisele. Õpilased õpivad hindama elukestva õppe tähtsust: saavad teavet erinevatest edasiõppimisvõimalustest ja oskavad seda kasutada oma plaanide elluviimisel. Õpilasi teavitatakse erinevatest tööharjutamise võimalustest ning julgustatakse neid kasutama.

Põhikooli 9. klassi ainekava koosneb ühest 35-tunnisest kursusest. Karjääriõpetus toetab õpilase karjääri planeerimist ja valmisolekut elukestvaks õppeks, lõimides teistes õppeainetes omandatud teadmised.

Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ käsitlemise kaudu kõigis ainetundides ja muudes õpitegevustes teadvustab õpilane endale karjääriotsustega seotud küsimused ning teemad.

4. Karjääriõpetuse käsitlemine läbiva teemana ainepõhiselt I, II ja III kooliastmes.

I kooliaste 1. klass

Eesti keel	Erinevate ametite tutvustamine läbi lugemistekstide aabitsas (ametid nukuteatris, nt. grimeerija, nukumeister, näitleja). Dramatiseeringud, rollimängud ainetunnis, dialoogid, mis tutvustavad erinevaid ameteid. Kirja, kutse, kava, intervjuu koostamine.
Matemaatika	Raha kasutamine ja aja planeerimine (elulised ja ametite seotud ülesanded, nt. müüja, bussijuht jne.). Õpilane oskab lugeda ja koostada lihtsamaid tabeleid, diagramme ja jooniseid.
Loodusõpetus	Õpib märkama ning eesmärgistatult vaadelda elus- ja eluta looduse objekte ning nähtusi; õpib tundma erinevaid materjale (seos ametitega nt. ilmavaatleja, metsnik, klaasipuhuja) Praktilised tegevused ainetunnis, nt. prügi sorteerimine; seemnete külvamine. Lihtsamad võtted esmaabi andmises. Õppekäigud lähikümbruse asutustesse (Ruila tallid, viljakuivati) või vanemate töökohta.

Muusika	Elukestva õppe põhiliste oskuste arendamine: (koordinatsiooni, rütmide arendamine muusikalistes tegevustes (vajalikud baasoskused autojuhi, koka, hambaarsti, arsti jt ametite juures)). Muusikalise mälu arendamine astmeharjutuste või laulude õppimise põhjal (vajalik, oskamaks tulevikus teadvustada, milline mäluliik õpilast õppeprotsessis või töös parimal viisil toetab). Motoorika arendamine pillimängu (kastanjetid, tamburiin, kõlapulgad, triangel, agoogo, kõlatoru) ja kehapillimängu kaudu (vajalikud oskused käelist tegevust nõudvate ametite juures). Kuulamisoskuse arendamine nii koori-, orkestri- kui popmuusika kuulamise kaudu, andes õpilastele mõtestatud kuulamisülesandeid (vajalik oskus ametite juures, mis nõuavad klientidega suhtlust, vestluspartneri toetamist ja ärakuulamist). Andmete asendamise ja õpitu ülekande aluste tunnetamise õppimine kirjalike astmeharjutuste põhjal (vajalikud oskused IT-alaste tegevusalade, sh programmeerija-ameti juures). Erinevate ametitega tutvumine laulude narratiivide kaudu (õpetaja, jõuluvana, sõdur, matemaatik, orkestrant, autojuht, teerullijuht).
Kehaline kasvatus	Koostöö ja suhtluse harjutamine, kaotama õppimine, tagasilöökide ja ebaedu korral adekvaatne käitumine ning oskus säilitada eneseusk ka siis, kui kõik ei lähe nii nagu loodetud. Erinevate elukutseliste sportlaste tutvustus.
Rütmika	Tantsu ja liikumisega seotud elukutsed.
Tööõpetus	Töö ja korraharjumuste kujundamine. Õpilane õpib töövahendeid ja materjale säästlikult kasutama.
Kunstiõpetus	Õpime tundma erinevaid töövõtteid ja tehnikaid kunstis (kunstnik, skulptor); dekoratsioonide, näpunukkude valmistamine (dekoraator; nukumeister). Häälestusharjutused (luuletus, laul, vestlus) lähtuvad erinevatest isiklikest kogemustest/kokkupuudetest erinevate ametitega.

I kooliaste 2. klass

Eesti keel	Töö- ja korraharjumuste, positiivse hoiaku kujundamine õppimisse; mänguliste tegevuste abil suuliste keelekasutusolukordade ja lugemise-kirjutamise sidumine eri elukutsetesse puutuvate rollidega, tuginedes õpilaste kogemustele igapäevaelust: vestlemine vanemate ja vanavanemate ametitest; rollimängud (erinevate situatsioonide läbimängimine lugemispalade ja lühinäidendite põhjal); kahekõned õpiku ja töövihiku näidiste ning oma kogemuste põhjal (müüja - ostja; arst – haige, raamatukoguhoidja – lugeja, õpetaja – õpilane, autojuht-liikleja jne); lugemis- ja kirjutamisülesanded (kokk loeb ja kirjutab retsepte, liiklusinspektor loeb ette liikluseeskirja; arst loeb ette või kirjutab nõuanded haigele, ilmateadustaja koostab ilmateate jne)
Matemaatika	Õpilane õpib kasutama raha lihtsamates tehingutes.
Loodus- ja inimeseõpetus	Õpilane õpib kasutama raha lihtsamates tehingutes, asjade hind, aja ja oma tegevuse planeerimine. Esmaabi.

Muusika	Elukestva õppe põhiliste oskuste arendamine: (koordinatsiooni, rütmide arendamine muusikalistes tegevustes (vajalikud baasoskused autojuhi, koka, hambaarsti, arsti jt ametite juures)). Muusikalise mälu arendamine astmeharjutuste või laulude õppimise põhjal (vajalik, oskamaks tulevikus teadvustada, milline mäluliik õpilast õppeprotsessis või töös parimal viisil toetab). Motoorika arendamine pillimängu (kastanjetid, tamburiin, kõlapulgad, triangel, agoogo, kõlatoru, metallofoniplaadid) ja kehapillimängu kaudu (vajalikud oskused käelist tegevust nõudvate ametite juures). Kuulamisoskuse arendamine nii koori-, orkestri- kui popmuusika kuulamise kaudu, andes õpilastele mõtestatud kuulamisülesandeid (vajalik oskus ametite juures, mis nõuavad klientidega suhtlust, vestluspartneri toetamist ja ärakuulamist). Andmete asendamise ja õpitu ülekande aluste tunnetamise õppimine kirjalike astmeharjutuste põhjal (vajalikud oskused IT-alaste tegevusalade, sh programmeerija-ameti juures). Erinevate ametitega tutvumine laulude narratiivide kaudu (õpetaja, jõuluvana, pillimeister, kellaspepp, kondiiter, pagar, meistrimees (torulukksepp), metroojuht, rongijuht, dirigent, sõdur).
Kehaline kasvatus	Koostöö ja suhtluse harjutamine, kaotama õppimine, tagasilöökkide ja ebaedu korral adekvaatne käitumine ning oskus säilitada eneseusk ka siis, kui kõik ei lähe nii nagu loodetud. Erinevate elukutseliste sportlaste tutvustus.
Rütmika	Tantsu ja liikumisega seotud elukutsed.
Tööõpetus	Tutvumine tehnoloogia arengu ja inimese rolli muutumisega tööprotsessis aitab tunnetada pideva õppimise vajadust. Oma ideede rakendamiseks tehnoloogiliste võimaluste valimine, töö kavandamine ning üksi ja üheskoos töötamine aitavad arendada ning analüüsida oma töövõimeid.
Kunstiõpetus	Teab oma isa ja ema ameteid, oskab neid kujutada paberil, mõistab töö tähtsust. Teab kodukoha erinevaid ameteid.
Inglise keel	Õpitu seostamine igapäevaeluga, nt. õpitud elukutsete, rollimängude, igapäevaelu temaatika kaudu. Rollimängude kaudu valmistatakse õpilast täitma erinevaid rolle tulevasel elus ja vastu võtma otsuseid.

I kooliaste 3. klass

Eesti keel	Rollimängud, erinevate situatsioonide läbi mängimine. Tekstide käsitlemine ja arutelu: tekstid aitavad tutvuda erinevate ametikohtadega. Vestlemine vanemate elukutsetest. Probleemide lahendamine. Tekstide analüüs. Töö- ja korraharjumused.
Matemaatika	Korrutamine ja jagamine; rahaarvutused; arvutamine nimega arvudega: aja- ja rahakulu, vahemaade arvutamine. Erinevate inimeste roll matemaatika ajaloos ja matemaatika kujunemises. Übermõõdu

	arvutamine. Tekst- ja probleemülesanded, mis on seotud erinevate ametitega. Diagrammide, jooniste lugemine.
Loodus- ja inimeseõpetus	Erinevad ametikohad loodus- ja inimeseõpetusega seoses: kes on need inimesed, kellele me loodusteadustes tuginame: meteoroloog, bioloog jne. Diagrammide, jooniste lugemine. Rollimängud ja ülesanded: õigete otsuste langetamine elus.
Muusika	Elukestva õppe põhiliste oskuste arendamine: (koordinatsiooni, rütmide arendamine muusikalistes tegevustes (vajalikud baasoskused autojuhi, koka, hambaarsti, arsti jt ametite juures)). Muusikalise mälu arendamine astmeharjutuste või laulude õppimise põhjal (vajalik, oskamaks tulevikus teadvustada, milline mäluliik õpilast õppeprotsessis või töös parimal viisil toetab). Motoorika arendamine pillimängu (kastanjetid, tamburiin, kõlapulgad, triangel, agoogo, kõlatoru, metallofoniplaadid, plokkflööt, bongo) ja kehapillimängu kaudu (vajalikud oskused käelist tegevust nõudvate ametite juures). Kuulamisoskuse arendamine nii koori-, orkestri- kui popmuusika kuulamise kaudu, andes õpilastele mõtestatud kuulamisülesandeid (vajalik oskus ametite juures, mis nõuavad klientidega suhtlust, vestluspartneri toetamist ja ärakuulamist). Andmete asendamise ja õpitu ülekande aluste tunnetamise õppimine kirjalike astmeharjutuste põhjal (vajalikud oskused IT-alaste tegevusalade, sh programmeerija-ameti juures). Erinevate ametitega tutvumine laulude narratiivide kaudu (õpetaja, sõdur, matemaatik, orkestrant, autojuht).
Kehaline kasvatus	Koostöö ja suhtluse harjutamine, kaotama õppimine, tagasilöökid ja ebaedu korral adekvaatne käitumine ning oskus säilitada eneseusk ka siis, kui kõik ei lähe nii nagu loodetud. Erinevate elukutseliste sportlaste tutvustus.
Rütmika	Tantsu ja liikumisega seotud elukutsed.
Tööõpetus	Oma nõrkade ja tugevate külgede analüüs. Koostöö kaaslastega erinevates situatsioonides.
Kunstiõpetus	Oma nõrkade ja tugevate külgede analüüs. Koostöö kaaslastega erinevates situatsioonides.
Inglise keel	Rollimängud, aktiivne suhtlemine võõrkeeles, selle olulisus.

II kooliaste 4. klass

Eesti keel	Rollimängude, tekstide käsitlemise, arutelude ja loovtööde kaudu õpilaste suhtlus- ja koostööoskuste arendamine. Oma arvamuse, väljendamine selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult, probleemide lahendamine. Õppetekstide jutustamine võimaldab õpilasel kujundada eneseanalüüsiks vajalikku sõnavara, et analüüsida oma huvisid, võimeid, nii ainealaseid kui ka teisi oskusi ja teadmisi. Õppetegevus võimaldab töömaailmaga ka vahetult kokku puutuda (nt ainevaldkonnaga seotud
------------	---

	ametite tutvustus, nt kirjanik, teadlane, IT-spetsialist). Kujundatakse oskust koostada õpingute jätkamiseks ja tööle kandideerimiseks vajalikke dokumente. Meediatekstide analüüsi kaudu juhitakse õpilasi märkama ühiskonnas toimuvaid protsesse ja arutlema selle üle, kuidas need mõjutavad haridusteed ning tulevast tööelu.
Matemaatika	Korrutamine ja jagamine; rahaarvutused; arvutamine nimega arvudega: aja- ja rahakulu, vahemaade arvutamine; reisieelarve koostamine, valikud. Pindala ja ümbermõõdu arvutamine. Tekst- ja probleemülesanded, mis on seotud erinevate ametitega.
Loodusõpetus	Õpilane oskab ennast tutvustada ja iseloomustada, teadvustab oma huvisid. Õpilane kirjeldab oma sobivust erinevate ametitega, mõistab kuidas ainealased oskused on seotud tema haridustee jätkamise võimalustega. Erinevate elukutsete tutvustamine läbivalt läbi ainekava.
Muusika	Elukestva õppe põhiliste oskuste arendamine: (koordinatsiooni, rütmide arendamine muusikalistes tegevustes (vajalikud baasoskused autojuhi, koka, hambaarsti, arsti jt ametite juures)). Muusikalise mälu arendamine astmeharjutuste või laulude õppimise põhjal (vajalik, oskamaks tulevikus teadvustada, milline mälu liik õpilast õppeprotsessis või töös parimal viisil toetab). Motoorika arendamine pillimängu (kastanjetid, tamburiin, kõlapulgad, triangel, agoogo, kõlatoru, metallofoniplaadid, bongo, plokkflööt) ja kehapillimängu kaudu (vajalikud oskused käelist tegevust nõudvate ametite juures). Kuulamisoskuse arendamine nii koori-, orkestri- kui popmuusika kuulamise kaudu, andes õpilastele mõtestatud kuulamisülesandeid (vajalik oskus ametite juures, mis nõuavad klientidega suhtlust, vestluspartneri toetamist ja ärakuulamist). Andmete asendamise ja õpitu ülekande aluste tunnetamise õppimine kirjalike astmeharjutuste põhjal (vajalikud oskused IT-alaste tegevusalade, sh programmeerija-ameti juures). Erinevate ametitega tutvumine laulude narratiivide kaudu (õpetaja, jõuluvana, sõdur, matemaatik, orkestrant, autojuht, teerullijuht).
Kehaline kasvatus	Koostöö ja suhtluse harjutamine, kaotama õppimine, tagasilöökid ja ebaedu korral adekvaatne käitumine ning oskus säilitada eneseusk ka siis, kui kõik ei lähe nii nagu loodetud. Erinevate elukutseliste sportlaste tutvustus.
Rütmika	Tantsu ja liikumisega seotud elukutsed.
Tööõpetus	Võimalus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; koostöö kaaslastega erinevates situatsioonides
Kunstiõpetus	Positiivne suhtumine õppimisse; reeglid ja kokkulepped, nende täitmine
Inglise keel	Elukutsed inglise keeles, hinnang oma õppimisele. Õpitu seostamine igapäevaeluga, nt õpitud elukutsete, rollimängude, igapäevaelu temaatika kaudu. Rollimängude kaudu valmistatakse õpilast täitma erinevaid rolle tulevases elus ja vastu võtma otsuseid.

II kooliaste 5. klass

Eesti keel	<p>Õpilast suunatakse kasutama eneseanalüüsi tulemusi oma tulevase haridustee ja tööelu planeerimisel. Õpingute jätkamiseks ja tööle kandideerimiseks vajalike dokumentide täitmiseks vajaliku kirjaoskuse arendamine.</p> <p>Meediatekstide analüüsi kaudu juhitakse õpilasi märkama ühiskonnas toimuvaid protsesse ja arutlema selle üle, kuidas need mõjutavad haridusteed ning tulevast tööelu.</p>
Matemaatika	<p>Karjäärialaste teadmiste / oskuste toetamine teoreetiliste ja praktiliste teadmiste kaudu (aritmeetiline keskmine, tabelite, jooniste tegemine ja lugema õppimine). Arvutamisoskuse arendamine, joonestamine, mõõtmine (tehniliste ametite eelduste kujundamine).</p>
Loodusõpetus	<p>Õpilane oskab ennast tutvustada ja iseloomustada, teadvustab oma huvisid. Õpilane kirjeldab oma sobivust erinevate ametitega, mõistab kuidas ainealased oskused on seotud tema haridustee jätkamise võimalustega. Erinevate elukutsete tutvustamine läbivalt läbi ainekava. Õpilane kirjeldab, mis motiveerib teda õppima ja kuidas see on seotud tema tulevikuga.</p>
Muusika	<p>Elukestva õppe põhiliste oskuste arendamine: (koordinatsiooni, rütmide arendamine muusikalistes tegevustes (vajalikud baasoskused autojuhi, koka, hambaarsti, arsti jt ametite juures)). Muusikalise mälu arendamine astmeharjutuste või laulude õppimise põhjal (vajalik, oskamaks tulevikus teadvustada, milline mäluliik õpilast õppeprotsessis või töös parimal viisil toetab). Motoorika arendamine pillimängu (kastanjetid, tamburiin, kõlapulgad, triangel, agoogo, kõlatoru, metallofoniplaadid, bongo, basskitarr, süntesaator) ja kehapillimängu kaudu (vajalikud oskused käelist tegevust nõudvate ametite juures). Kuulamisoskuse arendamine nii koori-, orkestri- kui popmuusika kuulamise kaudu, andes õpilastele mõtestatud kuulamisülesandeid (vajalik oskus ametite juures, mis nõuavad klientidega suhtlust, vestluspartneri toetamist ja ärakuulamist). Andmete asendamise ja õpitu ülekande aluste tunnetamise õppimine helistike ja kirjalike astmeharjutuste põhjal (vajalikud oskused IT-alaste tegevusalade, sh programmeerija-ameti juures). Erinevate ametitega tutvumine laulude narratiivide kaudu (õpetaja, dirigent, orkestrant, pillimeister). Muusikuelukutse tutvustamine (dirigent, instrumentalistid, helilooja).</p>
Kehaline kasvatus	<p>Koostöö ja suhtluse harjutamine, kaotama õppimine, tagasilöökide ja ebaedu korral adekvaatne käitumine ning oskus säilitada eneseusk ka siis, kui kõik ei lähe nii nagu loodetud. Erinevate elukutseliste sportlaste tutvustus.</p>
Tööõpetus	<p>Võimalus ideid luua ja neid ellu viia; näidata initsiatiivi ja vastutada tulemuste eest; organiseerida õpikeskkonda ja hankida õppimiseks vajaminevat teavet. Suutlikkus kasutada õpitud erinevates kontekstides ning probleeme lahendada.</p>

Kunstiõpetus	Positiivne hoiak õppimisse, tutvumine erinevate elukutsetega- kunstnik, kujundaja
Inglise keel	Elukutsed ja ametid inglise keeles, hinnang oma õppimisele. Õppeained inglise keeles. Ankeedi täitmine. Õpitu seostamine igapäevaeluga, nt. õpitud elukutsete, rollimängude, igapäevaelu temaatika kaudu. Rollimängude kaudu valmistatakse õpilast täitma erinevaid rolle tulevasel elus ja vastu võtma otsuseid.
Inimeseõpetus	Esmaabi põhimõtted ja käitumine ohuolukordades. Turvaline käitumine, käitumine ohuolukordades (meditsiini ja päästeametiga seotud ametid). Õpilased analüüsivad oma iseloomujooni, huve, võimeid, väärtusi ja vajadusi. Suhtlemisoskuse kujundamine.
Ajalugu	Põlluharimine ja jahipidamine arheoloogia, muistne keraamika, korilus
Vene keel	Õpilased õpivad teist võõrkeelt, nad omandavad erinevaid universaalseid viisi õppimises. Kõik õpitu on seostatud igapäevaeluga ja -teemadega. Rollimängud aitavad ette valmistada õpilasi oma teadmisi igapäevastes olukordades kasutada. Grammatika õppimiseks nõutakse võimete arendamise analüüsi.
Kirjandus	S. Rannamaa "Kadri" käsitlemisel valikute ja probleemide üle arutlemine. J. Krossi "Mardileib" käsitlemisel apteekritöös kasutatavad mõisted, terminoloogia. Apteekriamet kui arstiamet vanas hansalinnas Tallinnas.
Ratsutamine	Võimalus näha ning kogeda kuidas toimib ratsutamisteenust pakkuv ettevõtte. Hobusekasvatuse, tõuaretuse, ratsaspordi ja hipoteraapiaga seotud elukutsed, nendega tutvumine Ruila Talli näitel, hobustega tegelemise erinevad võimalused.

II kooliaste 6. klass

Eesti keel	Filmikursuse raames filmitegijate tööülesannetega tutvumine. Klassi äriplaani väljatöötamine. Reklaamikursuse siseselt erinevad tööülesanded, mis tutvustavad kunstnikutööd, disaineritööd jmt. Ajakirjandusega seotud ametite tundmaõppimine.
Matemaatika	Töö- ja korraharjumused. Erinevate matemaatika ajaloo teoreetikute ja teadlaste tutvustamine, kellele toetub tänapäeva matemaatika. Karjääriõpetuse õpiülesanded: eelarve koostamine). Oskus lugeda tabeleid ja diagramme, jooniseid. Geomeetria õppimine.
Loodusõpetus	Keskendumine õpilase sotsiaalsetele ja toimetulekuoskustele, oma huvide ja võimete tundmaõppimisele ning arendamisele. Eesmärk on aidata õpilasel kujundada põhilisi õpioskusi, empaatiavõimet ning suhtlemis- ja enesekontrollioskusi. Õpilasele tutvustatakse erinevaid elukutseid ja töid ning nende seost inimeste individuaalsete eelduste ja huvidega. Tööoskuste ja tööharjumuse kujundamine.

Muusika	Elukestva õppe põhiliste oskuste arendamine: (koordinatsiooni, rütmitude arendamine muusikalistes tegevustes (vajalikud baasoskused autojuhi, koka, hambaarsti, arsti jt ametite juures)). Muusikalise mälu arendamine astmeharjutuste või laulude õppimise põhjal (vajalik, oskamaks tulevikus teadvustada, milline mäluliik õpilast õppeprotsessis või töös parimal viisil toetab). Motoorika arendamine pillimängu (kastanjetid, tamburiin, kõlapulgad, triangel, agoogo, kõlatoru, metallofoniplaadid, bongo, basskitarr, süntesaator) ja kehapillimängu kaudu (vajalikud oskused käelist tegevust nõudvate ametite juures). Kuulamisoskuse arendamine nii koori-, orkestri- kui popmuusika kuulamise kaudu, andes õpilastele mõtestatud kuulamisülesandeid (vajalik oskus ametite juures, mis nõuavad klientidega suhtlust, vestluspartneri toetamist ja ärakuulamist). Andmete asendamise ja õpitu ülekande aluste tunnetamise õppimine helistike ja kirjalike astmeharjutuste põhjal (vajalikud oskused IT-alaste tegevusalade, sh programmeerija-ameti juures). Erinevate ametitega tutvumine laulude narratiivide kaudu (bussijuht, kalamees, sepp). Muusikuelukutse tutvustamine (dirigent, instrumentalistid, helilooja, laulja).
Kehaline kasvatus	Koostöö ja suhtluse harjutamine, kaotama õppimine, tagasilöökide ja ebaedu korral adekvaatne käitumine ning oskus säilitada eneseusk ka siis, kui kõik ei lähe nii nagu loodetud. Erinevate elukutseliste sportlaste tutvustus.
Tööõpetus	Võimalus väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt, suutlikkus ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada, suutlikkus organiseerida õpikeskkonda ja hankida õppimiseks vajaminevat teavet;
Kunstiõpetus	Oma eesmärkide ja huvide tarbeks teabe leidmine; otsingumootorite, sõnastike ja entsüklopeediate kasutamine. Autoriõiguste kaitse; teiste autorite loomingule viitamine; teiste autorite ja enda tehtud tööde väärtustamine;
Inglise keel	Elukutsed ja ametid inglise keeles, hinnang oma õppimisele. Õppeained inglise keeles. Ankeedi täitmine. Õpitu seostamine igapäevaeluga, nt. õpitud elukutsete, rollimängude, igapäevaelu temaatika kaudu. Rollimängude kaudu valmistatakse õpilast täitma erinevaid rolle tulevases elus ja vastu võtma otsuseid.
Inimeseõpetus	Eneseanalüüs: minu tugevad ja nõrgad küljed, tagasiside saamine ja andmine, vajadused ja suhtlemine, suhtlemise komponendid, konflikt, kriitika.
Ajalugu	Meister-sell-õpipoiss, ametite pärandamine põlvest põlve
Vene keel	Õpilased õpivad teist võõrkeelt, nad omandavad erinevaid universaalseid viise õppimiseks. Kõik õpitu on seostatud igapäevaeluga ja -teemadega. Rollimängud aitavad ette valmistada õpilasi oma teadmisisigapäevastes olukordades kasutada. Grammatika õppimiseks nõutakse võimete arendamise analüüsi.

Ühiskonnaõpetus	Koostöö. Demokraatia: valitsuse, Riigikogu, presidendi ülesanded. Kulutuste planeerimine. Kuidas omandada elukutse?
Arvutiõpetus	Positiivset hoiakute õppimisse kujundamine ning esmaste õpioskuste omandamise toetamine

III kooliaste 7. klass

Eesti keel	Keeletundides meediakursuse raames loevad õpilased erinevaid ameteid puudutavaid ajaleheartikleid (intervjuud erinevate elualade inimestega jmt). Kirjandustunnis essee kirjutamine teemal “Minu unistuste amet”.
Matemaatika	Õpilane mõtestab matemaatikas omandatud teadmised ja oskused ning asetab need reaalse ülesande konteksti. Õpilane seostab teadmised iseenda kohta teadmistega tööturu kohta ja planeerib teadlikult oma karjääri. Mitmed tekstülesanded on seotud teatud elusfääridega (põllumajandus, ehitus, pangandus), sellisel juhul teadvustatakse vastavate professionide omapära. Geomeetrias joonestatakse, omandatakse graafikult lugemise oskust.
Loodusõpetus	Õpilane tunnetab oma isiksuseomadusi, teeb eneseanalüüsi, see võimaldab teadvustada oma tugevaid ja nõrku külgi. Teadvustab ka erinevatel kutsealadel töötamise eeldusi. Läbi mitmete õppeprotsesside teadvustab oma eeldusi. Ainekavas käsitletakse mitmeid eluvaldkondi (energeetika, transport, ehitus) ja nendega seotud probleemülesandeid.
Muusika	Elukestva õppe põhiliste oskuste arendamine: (koordinatsiooni, rütmide arendamine muusikalistes tegevustes (vajalikud baasoskused autojuhi, koka, hambaarsti, arsti jt ametite juures)). Muusikalise mälu arendamine astmeharjutuste või laulude õppimise põhjal (vajalik, oskamaks tulevikus teadvustada, milline mäluliik õpilast õppeprotsessis või töös parimal viisil toetab). Motoorika arendamine pillimängu (kastanjetid, tamburiin, kõlapulgad, triangel, agoogo, kõlatoru, metallofoniplaadid, viiul, basskitarr, plokkflööt, süntesaator) ja kehapillimängu kaudu (vajalikud oskused käelist tegevust nõudvate ametite juures). Kuulamisoskuse arendamine nii koori-, orkestri- kui popmuusika kuulamise kaudu, andes õpilastele mõtestatud kuulamisülesandeid (vajalik oskus ametite juures, mis nõuavad klientidega suhtlust, vestluspartneri toetamist ja ärakuulamist). Andmete asendamise ja õpitu ülekande aluste tunnetamise õppimine helistike ja kirjalike astmeharjutuste põhjal (vajalikud oskused IT-alaste tegevusalade, sh programmeerija-ameti juures). Erinevate ametitega tutvumine laulude narratiivide kaudu (õpetaja, meremees, sõdur). Muusikuelukutse tutvustamine (dirigent, instrumentalistid, helilooja).
Kehaline kasvatus	Koostöö ja suhtluse harjutamine, kaotama õppimine, tagasilöökid ja ebaedu korral adekvaatne käitumine ning oskus säilitada eneseusk ka siis,

	kui kõik ei lähe nii nagu loodetud. Erinevate elukutseliste sportlaste tutvustus.
Tööõpetus	Suutlikkus väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt, suutlikkus ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada, suutlikkus organiseerida õpikeskkonda ja hankida õppimiseks vajaminevat teavet;
Kunstiõpetus	Kunstniku elukutse tutvustamine. Positiivne hoiak õppimisse, tutvumine disaineri elukutsega; Uute toodete ideede otsimine; koostöö ja arutelud, ühistöö tulemuste esitlemine. Positiivne hoiak õppimisse, enda ideede tutvustamine ja arutelu osalemine.
Inglise keel	Elukutsed ja ametid inglise keeles, hinnang oma õppimisele. Õppeained inglise keeles. Ankeedi täitmine. Õpitu seostamine igapäevaeluga, nt. õpitud elukutsete, rollimängude, igapäevaelu temaatika kaudu. Rollimängude kaudu valmistatakse õpilast täitma erinevaid rolle tulevasel elus ja vastu võtma otsuseid.
Inimeseõpetus	Esmaabi põhimõtted ja käitumine ohuolukordades (meditsiiniga seotud ametid). Erinevad tervisealased ja ameteid puudutavad artiklid. Soorollide ja soostereotüüpide seos erinevate elukutsetega. Rollimängud, juhtumianalüüsid, õppevideote loomine. Õpilane kujundab adekvaatset minapilti kogu õppeprotsessi vältel. Õpilane teadvustab oma huvid, kalduvused, väärtushinnangud jne. (seostab oma tugevaid ja nõrku külgi erinevatel kutsealadel töötamise eeldustega).
Ajalugu	Vana-Egiptus, kaunid kunstid ja kultuur,
Vene keel	Õpilased õpivad teist võõrkeelt, nad omandavad erinevaid universaalseid viise õppimiseks. Kõik õpitu on seostatud igapäevaeluga ja -teemadega. Rollimängud aitavad ette valmistada õpilasi oma teadmisi igapäevastes olukordades kasutada. Grammatika õppimiseks nõutakse võimete arendamise analüüsi.
Kirjandus	S.- Exupery "Väike prints" teose põhjal erinevate ametimeeste tööst vestlus.
Arvutiõpetus	Positiivset hoiakute õppimisse kujundamine ning esmaste õpioskuste omandamise toetamine. Oskus otsida vajalikku infot Internetist. Arvutite ja interneti abil väikeste arendusprojektide läbiviimine innovatsiooni eesmärgil, nt klassi ajaveebi uuendamine, kooli ürituste kajastamine sotsiaalmeedias
Geograafia	Igapäevaelus toimivate loodusnähtuste seostamine praktilise tegevusega, näit mis suunas projekteerida maja, kuhu rajada kasvuhoone, kuidas määrata ilmakaari looduses ja linnakeskkonnas, praktiline oskus liikuda plaani abil (kaardiõpetuse osa). Looduses esinevate nähtuste kohta omandatud teadmiste rakendamine, näiteks mis valdkondadega seoses on geoloogilised uuringud olulised; huvi tekitamine geoloogia kui tegevusala vastu - loodusteadlase elukutse.

	Oskus märgata looduses erinevaid kivimeid ja kasutada omandatud teadmisi nende iseloomustamiseks - geoloogi elukutse (geoloogia osa). Omandatud teadmiste kasutamine igapäevaelus, näit seos õhurõhu ja sademete esinemise vahel - teadlase, klimatoloogi, sünoptiku, meteoroloogi elukutse (kliima osa).
Bioloogia	Taimede uurimise ja kasvatamisega seotud elukutsete tutvustamine. Erinevate ametite ja õppimisvõimaluste tutvustamine, analüüsioskuste kujundamine, mida õpilane kasutab enda tutvustamisel ja arenguvestlusel. Õpilane kirjeldab oma sobivust erinevate ametitega lähtuvalt ainealastest teadmistest ja oskustest. Õpilane kirjeldab, mis motiveerib teda õppima, kuidas see on seotud tema tulevikuga. Õpilane mõistab oma vastutust tema teadmiste ja oskuste kujunemisel.
Karjääriõpetus	Sissejuhatus karjääriteemadesse.sept.-dets.2016

III kooliaste 8. klass

Eesti keel	Tarbekirjade (elulugu, CV, seletuskiri, avaldus, volitus) kirjutamine. Reportaaži (n spordireportaaž) kirjutamine, reisikirjade lugemine ja analüüsimine.
Matemaatika	Esmalt tutvub õpilane üldiste teadmistega isikuomaduste kohta, seejärel erinevatel kutsealadel töötamiseks vajalike eelduste kohta. Saab analüüsida oma tugevaid ja nõrku külgi teatud kutsealal töötamise aspektist lähtuvalt. Mõnemes tekstülesannetes käsitletakse erinevaid eluvaldkondi-kaubandus, rahandus, põllumajandus, tööstus, haridus. Läbi tekstülesannete lahendamise teadvustatakse nende elukutsete omapära ja enda võimalikku sidet nende professionidega.
Muusika	Elukestva õppe põhiliste oskuste arendamine: (koordinatsiooni, rütmide arendamine muusikalistes tegevustes (vajalikud baasoskused autojuhi, koka, hambaarsti, arsti jt ametite juures)). Muusikalise mälu arendamine astmeharjutuste või laulude õppimise põhjal (vajalik, oskamaks tulevikus teadvustada, milline mäluliik õpilast õppeprotsessis või töös parimal viisil toetab). Motoorika arendamine pillimängu (kastanjetid, tamburiin, kõlapulgad, triangel, agoogo, kõlatoru, metallofoniplaadid, basskitarr, bongo, süntesaator, klaver) ja kehapillimängu kaudu (vajalikud oskused käelist tegevust nõudvate ametite juures). Kuulamisoskuse arendamine nii koori-, orkestri- kui popmuusika kuulamise kaudu, andes õpilastele mõtestatud kuulamisülesandeid (vajalik oskus ametite juures, mis nõuavad klientidega suhtlust, vestluspartneri toetamist ja ärakuulamist). Andmete asendamise ja õpitu ülekande aluste tunnetamise õppimine helistike ja kirjalike astmeharjutuste põhjal (vajalikud oskused IT-alaste tegevusalade, sh programmeerija-ameti juures). Erinevate ametitega tutvumine laulude

	narratiivide kaudu (allveelaevajuht). Muusikuelukutse tutvustamine (dirigent, instrumentalistid, helilooja).
Kehaline kasvatus	Koostöö ja suhtluse harjutamine, kaotama õppimine, tagasilöökide ja ebaedu korral adekvaatne käitumine ning oskus säilitada eneseusk ka siis, kui kõik ei lähe nii nagu loodetud. Erinevate elukutseliste sportlaste tutvustus.
Tööõpetus	Loovtöö käigus uurida ja katsetada erinevaid töid
Kunstiõpetus	Disaini roll ettevõtluses; erinevad elukutse, tootmine ja ettevõtlus. Arhitektuuri ja ehitusega seotud elukutsed. Koostöö oskused, ühine tegutsemine. Valmisolek iseseisvaks toimetulekuks uutes olukordades. Iseseisvate ülesannete kavandamine, teostamine ja tulemuste esitlemine
Inglise keel	Keskendutakse õpilase võimete, huvid, vajaduste ja hoiakute teadvustamisele, õpioskuste arendamisele ning esmaste kutsevalikutega seostamisele. Õpilasi juhatakse mõtlema oma võimalikele tulevastele tegevusvaldkondadele ning arutlema, millised eeldused ja võimalused on neil olemas, et oma soove ellu viia. Tähtis on käsitleda töö ja kutsega seotud stereotüüpseid suhtumisi kriitiliselt, et need ei muutuks õpilase tulevikuväljavaadete piirajateks. Õpilasi teavitatakse erinevatest tööharjutamise võimalustest ning julgustatakse neid kasutama. Õpilasele vahendatakse teavet edasiõppimisvõimaluste kohta ning luuakse võimalus saada kutsenõustamist. Mis on CV? Mis on motivatsioonikiri? Kuidas neid koostada?
Inimeseõpetus	Esmaabi põhimõtted ja käitumine ohuolukordades (meditsiiniga seotud ametid). Soorollide ja soostereotüüpide seos erinevate elukutsetega. Rollimängud, juhtumianalüüsid; õppevideote filmimine. Õpilane kujundab adekvaatset minapilti kogu õppeprotsessi vältel. Aktiivõppemeetoditega kujundab aga arusaama, kuidas eneseanalüüsi kasutada karjääriotsuste langetamisel. Õpilane teadvustab oma huvid, kalduvused, väärtushinnangud jne. (seostab oma tugevaid ja nõrku külgi erinevatel kutsealadel töötamise eeldustega) .
Ajalugu	Riigikaitse, sõjandus, poliitika.
Vene keel	Läbivad teemad: “Õppimine ja töö“ – elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Käsitletakse niisuguseid teemasid, nagu minu eelarve, kelleks tahaksin saada, minu päevarežiim, minu isamaa, tuleviku planeerimine jt. Peamised teemad lähtuvad õpilaste huvidest (harrastused), vajadustest (minu eelarve) ja võimetest (minu puhkus). Sellel tasemel õpilastel on palju arutelusid, mis juhatakse mõtlema oma võimalikele tulevastele tegevusvaldkondadele; millised võimalused ja eeldused neil on olemas. Õpilasi teavitatakse erinevatest tööharjutamise võimalustest ning julgustatakse neid kasutama.

Kirjandus	Valliku noorsooromaani “Kuidas elad, Ann?” põhjal arutelu; meediakursuse raames reportaaži ja vestlussaate kuulamine; erinevate spetsialistide tööst arutelu.
Arvutiõpetus	Arvutioskused, mis edaspidi lähevad vaja - tekstiredaktor, tabelarvutus, esitlustarkvara, andmebaaside loomine. Oskus otsida andmeid Statistikaametist jne
Geograafia	Erinevate loodusvööndite inimeste traditsioonilised ja kaasaegsed tegevusvaldkonnad (loodusvööndite osa). Geoloogilise ehituse mõistmine ja seostamine geoloogi, geograafi, kaevuri, looduskaitseja töövaldkondadega (Eesti ja Euroopa pinnamoe ja geoloogia osa). Kliimaga seotud nähtused ja seos erinevate elukutsetega (Eesti ja Euroopa kliima osa).
Bioloogia	Erinevate elukutsete tutvustus läbi ainekava, õpioskuste arendamine, tähtaegadest kinnipidamine. Õpilane mõistab, miks on oluline ennast analüüsida, õpilane teadvustab oma oskusi huvisid, võimeid, väärtushinnanguid, õpilane mõistab vastutuse tähtsust, omandab praktilise töö läbiviimise oskust ja töö lõpetamise tähtsust . Peab kinni tähtjast.
Füüsika	Õpilasel on oluline mõelda näiteks sellele, kes ta on tulevikus, kelleks ta saab, kuidas ta oma elu kujundab jne. Füüsika 8.kl ainekavas on olulisel kohal optika ja mehaanika, dünaamika, seoses sellega ka küllalt palju vastavaid ülesandeid. Nende ülesannetega on seotud mitmed elukutsed, mis seotud optikariistadega, transpordiga, masinatega.
Keemia	Õpilasel on oluline mõelda näiteks sellele, kes ta on tulevikus, kelleks ta saab, kuidas ta oma elu kujundab jne. 8.kl kursus on põhimõtteliselt sissejuhatus keemiasse ja esmatutvus aineklassidega. Tutvutakse alkeemiku elukutsega, keskkonna- ja töötervishoiuametniku eripäraga.
Karjääriõpetus	Mis on karjäär? Järgnevad individuaalsed nõustamised. Märts-mai

III kooliaste 9. klass

Eesti keel	Essee kirjutamine teemadel : Töö tähtsus minu elus; Esimene tööpäev, Töö kiidab tegijat, Kuidas töö, nõnda palk, Ükski töö ei riku meest, aga mees tööd küll, Kelleks tahan saada? Üks päev minu tulevases ametis, Minu tulevikuplaanid jt
Matemaatika	Terviku õppeprotsessi jooksul omandatud karjääri planeerimise alased teadmised on olulised eeldused karjääriõpetuse õpitulemuste saavutamiseks. 9.klassis on küllaltki palju geomeetria ülesandeid ja sellega seoses joonestamist. Adutakse selle seost joonestamise, ehitus- ja graafika

	valdkonnaga. Põhikooli kursuse kordamisel eksamiks valmistumisel vaadeldakse veelkord paljusid eespool loetletud eluvaldkondi ja elukutseid.
Muusika	Elukestva õppe põhiliste oskuste arendamine: (koordinatsiooni, rütmide arendamine muusikalistes tegevustes (vajalikud baasoskused autojuhi, koka, hambaarsti, arsti jt ametite juures)). Muusikalise mälu arendamine astmeharjutuste või laulude õppimise põhjal (vajalik, oskamaks tulevikus teadvustada, milline mäluliik õpilast õppeprotsessis või töös parimal viisil toetab). Motoorika arendamine pillimängu (kastanjetid, tamburiin, kõlapulgad, triangel, agoogo, kõlatoru, metallofoniplaadid, süntesaator, basskitarr, bongo) ja kehapillimängu kaudu (vajalikud oskused käelist tegevust nõudvate ametite juures). Kuulamisoskuse arendamine nii koori-, orkestri- kui popmuusika kuulamise kaudu, andes õpilastele mõtestatud kuulamisülesandeid (vajalik oskus ametite juures, mis nõuavad klientidega suhtlust, vestluspartneri toetamist ja ärakuulamist). Andmete asendamise ja õpitu ülekande aluste tunnetamise õppimine helistike ja kirjalike astmeharjutuste põhjal (vajalikud oskused IT-alaste tegevusalade, sh programmeerija-ameti juures). Erinevate ametitega tutvumine laulude narratiivide kaudu (rongijuht, kunstnik, ori, õpetaja). Muusikuelukutse tutvustamine (dirigent, instrumentalistid, helilooja, muusikakriitik).
Kehaline kasvatus	Koostöö ja suhtluse harjutamine, kaotama õppimine, tagasilöökidest ja ebaedu korral adekvaatne käitumine ning oskus säilitada eneseusk ka siis, kui kõik ei lähe nii nagu loodetud. Erinevate elukutseliste sportlaste tutvustus.
Tööõpetus	Suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; käsitöö ettevõtluse vormid, ettevõtluse suutlikkus seada eesmärged ja neid ellu viia (ürituse läbiviimine); roll ühiskonnas, suutlikkus ennast teostada, toimida teadliku ja vastutustundliku kodanikuna.
Kunstiõpetus	Tutvumine disaineri elukutsega õpiülesannete abil; reklaami ja kommunikatsiooni tähtsus ettevõtluses. Tutvumine erinevate elukutsetega- ettevõtlus ja tootmine. Positiivne hoiak õppimisse,
Inglise keel	Keskendutakse õpilase võimete, huvide, vajaduste ja hoiakute teadvustamisele, õpioskuste arendamisele ning esimeste kutsevalikutega seostamisele. Õpilasi juhatakse mõtlema oma võimalikele tulevastele tegevusvaldkondadele ning arutlema, millised eeldused ja võimalused on neil olemas, et oma soove ellu viia. Tähtis on käsitleda töö ja kutsega seotud stereotüüpseid suhtumisi kriitiliselt, et need ei muutuks õpilase tulevikuväljavaadete piirajateks. Õpilasi teavitatakse erinevatest tööharjutamise võimalustest ning julgustatakse neid kasutama. Õpilasele vahendatakse teavet edasiõppimisvõimaluste kohta ning luuakse

	võimalus saada kutsenõustamist. Mis on CV? Mis on motivatsioonikiri? Kuidas neid koostada?
Ajalugu	
Vene keel	Käsitletakse selliseid teemasid, nagu, kelleks ma tahaksin saada, minu päevarežiim, minu isamaa, Euroopa keelemapp jnt. Peamised teemad lähtuvad õpilaste huvidest (kino, teater), vajadustest (Euroopa keelemapp) ja võimetest (kuidas te tunnete ennast?). Tutvumine vene viisa taotlemisega: dokumendid, infoallikad, lingid. Pileti tellimine, tutvumine venekeelse veebikeskkonnaga. Sellel tasemel õpilastel on palju arutelusid, mis juhitakse mõtlema oma võimalikele tulevastele tegevusvaldkondadele; millised võimalused ja eeldused neil on olemas. Läbivad teemad: “Õppimine ja töö” – elukestev õpe ja karjääri planeerimine.
Kirjandus	Tammsaare “Kõrboja peremees” peategelase erinevate ametite võrdlus ja mõju kujunemisele, E. Vilde “Külmale maale” näitel vestlus aususest, rahast, tööst; A. Gailit “Ekke Moor” peategelase tegevusvaldkondade kaardistamine.
Arvutiõpetus	Arvutioskused, mis edaspidi lähevad vaja - tekstiredaktor, tabelarvutus, esitlustarkvara, andmebaaside loomine. Oskus otsida andmeid Statistikaametist. Näidata õpilastele võimalusi iseseisvalt arvuti ja Interneti abil õppida.
Geograafia	Internetiportaalidest, graafikutelt ja diagrammidelt info lugemine ja kasutamine seaduspärasuste ning protsesside kirjeldamisel (Euroopa ja Eesti rahvastik) Elukutse valik ja töövõimalused erinevates valdkondades; töömaailma muutumine ja eluaegse õppimise vajadus (Euroopa ja Eesti majandus)
Bioloogia	Läbiva teemana elukutsevalik igas õpitavas peatükis. Esmaabi oskuste omandamine. Läbiva teema käsitlemine 9 klassis keskendub õpilase võimete, huvide, vajaduste ja hoiakute teadvustamisele, õpioskuste arendamisele ning esmaste kutsevalikutega seostamisele. Õpilasi juhitakse mõtlema oma võimalikele tulevastele tegevusvaldkondadele ning arutlema, millised eeldused ja võimalused on neil olemas, et oma soove ellu viia. Tähtis on käsitleda töö ja kutsega seotud stereotüüpseid suhtumisi kriitiliselt, et need ei muutuks õpilase tulevikuväljavaadete piirajateks. Õpilasi teavitatakse erinevatest tööharjutamise võimalustest ning julgustatakse neid kasutama. Õpilasele vahendatakse teavet edasiõppimisvõimaluste kohta ning luuakse võimalus saada kutsenõustamist. Kutsenõustamistestide korraldamine koolis Rajaleidja poolt, tagasiside andmine ja nõustamine. Erinevate koolide ja asutuste külastamine edasiõppimise võimaluse seisukohalt.

Ühiskonnaõpetus	Tööturg. Töölepingu vormid ja nende sõlmimine, töötasu arvestamine, maksud. Eelarvestamine, ärimudeli koostamine. Riigiametid.
Füüsika	Õpilane teadvustab, milline on tehnoloogia uuenduste mõju inimeste töö- ja eluviisidele ning elukvaliteedile. Õppijal peab tekkima vajadus tunnetada tööturu olukorda. Õppesisuks on soojusõpetus- siin käsitletakse kütuseid, aga ka ehitust seoses küttekulude vähendamisega. Sellega seoses vaadeldakse ka soojusenergeetika ja ehitaja ametit. Elektriõpetuses aga käsitletakse küllaltki nõutud elektri ameti nõudeid.
Keemia	Õpilane teadvustab, milline on tehnoloogia uuenduste mõju inimeste töö- ja eluviisidele ning elukvaliteedile. Õppijal peab tekkima vajadus tunnetada tööturu olukorda. Orgaanilise keemia kursuse juures käsitletakse tekstiili- ja plastmassitööstust, peatatakse ka vastavate ametite kirjeldamisel. Olulisel kohal on keskkonnateema- vaadeldakse keskkonnaametniku võimalikke pädevusi ja töö iseloomu.
9.klassi klassijuhataja, karjäärikoordinaator	Koostöö Rajaleidjaga, võimete test ja analüüs, individuaalne nõustamine, koolide külastamine. Karjäärinõustaja loeng klassile, TASK testid ja nende tagasisidestamine. Rajaleidja brošüürid edasiõppimisvõimaluste kohta. Keskkooli ja ametikooli kandideerimine.

5. Karjääriõpetuse õpitulemused ja õppesisu 9.klassis

A.Enesetundmine ja selle tähtsus karjääriplaneerimisel

Õppesisu
<p>Enesetundmine ja selle tähtsus karjääriplaneerimisel, analüüsib enda isiksust; eristab oma tugevaid ning nõrku külgi ja seostab neid erinevatel kutsealadel töötamise eeldustega; kasutab eneseanalüüsi tulemusi karjääri planeerimisel.</p> <p>Isiksuseomadused: temperament ja iseloom, väärtused, vajadused, emotsioonid, võimed, huvid ja üldised ehk ülekantavad kompetentsid, kutsepetsiifilised kompetentsid. Minapilt ja enesehinnang. Õppimisvõimaluste ja töömaailma tundmine ning selle tähtsus karjääriplaneerimisel.</p>
Õpitulemused
<ol style="list-style-type: none"> 1) teab tööturu üldist olukorda, prognoose ja vajadusi, erinevaid ettevõtluse vorme; 2) teab kutseid ja ameteid ning kohalikke majandustegevuse valdkondi; 3) oskab leida infot tööturu kohta; 4) teadvustab ennast tulevase töötajana; 5) teab haridustee jätkamise võimalusi, oskab näha hariduse ja tööturu vahelisi seoseid.

B.Muutuv tööturg ja karjääriplaneerimine, kui elukestev protsess

Õppesisu
Tööturu hetkeolukord, trendid, arengusuunad, prognoosid, tööandjate ootused, töösuhteid reguleerivad õigusaktid. Muutuv tööjõuturg: tööjõuturu nõudlus ja pakkumine, konkurents, elukestev õpe, töömotivatsioon. Majandustegevusalad, kutsed, ametid, kutsestandardid: elukutsete ja ametite liigitamine. Soorollid ja müüdid. Haridustee: erialad, haridussüsteem, formaalne ja mitteformaalne haridus, hariduse ja tööturu vahelised seosed. Planeerimine ja otsustamine. Karjääriplaneerimine kui elukestev protsess: otsustamine ja seda mõjutavad tegurid, otsustamisraskused, karjääriinfo allikad, info otsimine, alternatiivid, sundvalikud, muutustega toimetulek, karjääriinfo, karjäärinõustamine. Isikliku karjääriplaani koostamine: elukestev õpe, karjäär, karjääriplaneerimine, karjääriplaani koostamine, edu, elurollid, elulaad, õpimotivatsioon, omavastutus, kandideerimisdokumendid.
Õpitulemused
1) teab karjääriplaneerimise põhimõtteid ja arvestab nendega karjäärivalikute tegemisel; 2) suudab otsustada ja teadlikult arvestada otsuseid mõjutavate teguritega; 3) kasutab vajaduse korral karjääriteenuseid (karjäärinõustamine, karjääriinfo vahendamine, karjääriõpe); 4) teadvustab erinevate elurollide ja -stiilide seoseid tööga; 5) omab teadmisi ja oskusi isikliku karjääriplaani koostamiseks; 6) saab aru oma vastutusest karjääri planeerimisel.

6. Õppetegevuse kavandamine ja korraldamine

Karjääriõpetuse aine õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingu teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhkuseks ja huvitegevusteks;
- 3) võimaldatakse õppida üksi ning üheskoos teistega (iseseisvad, paaris- ja rühmatööd), et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- 4) kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud käsitlust ning suurendavad õpimotivatsiooni;
- 5) rakendatakse nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) laiendatakse õpikeskkonda: ettevõtted, järgmise taseme õppeasutused, arvutiklass, looduskeskkond, muuseumid, näitused jne;
- 7) võimaldatakse saada ülevaade erinevatest töövaldkondadest, sh vahetult töökeskkondadega tutvuda;
- 8) kasutatakse erinevaid õppemeetodeid, sh eelistatuna aktiivõpet: rollimängud, arutelud, väitlused, probleemülesannete lahendamine, projektõpe, õpimapi ja uurimistö koostamine;

9) õpilased võivad projektide ja uurimistöö teemad valida ise lähtuvalt oma huvist (ameti-, kutse- või eriala eelistusest lähtuvalt) või lapsevanemate, kohalike ettevõtjate, karjäärispetsialistide jt soovitudest;

10) luuakse tingimused õpilaste teadlikke karjäärivalikuid soodustavate hoiakute kujunemiseks;

11) õpitavad teemad seotakse ja ajastatakse aineõpetajatega koostöös inimeseõpetuse, ühiskonnaõpetuse, emakeeleõpetuse jt ainetega ning arenguveestlusega.

7. Füüsiline õpikeskkond

Õpilastele on tagatud järgmised tingimused ja vahendite kasutamine:

- 1) erinevad enesehindamise töölehed, küsimustikud;
- 2) karjääriplaneerimisalase kirjanduse kättesaadavus kooli raamatukogus;
- 3) arvutiklassi kasutamine ja võimalus veebist karjääriplaneerimisalase informatsiooni otsimiseks;
- 4) karjäärispetsialisti personaalne tugi, erapooletu ja usalduslik nõu vastavalt õpilase vajadustele.

8. Hindamine

Karjääriõpetuse õpitulemusi hinnates lähtutakse põhikooli riikliku õppekava üldosa ja teiste hindamist reguleerivate õigusaktide käsitlest, samuti Ruila Põhikooli hindamisjuhendist. Hinnatakse õpilase teadmisi ja nende rakendamise oskust, üldpädevuste saavutatust suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust ainekavas taotletavatele õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute ja numbriliste hinnetega.

Karjääriõpetuse käigus ei hinnata õpilase hoiakuid ega väärtusi, vajaduse ja võimaluse korral antakse õpilasele nende kohta tagasisidet. Hindamisel väärtustatakse õpilaste isikupära ja toetatakse arengut. Õpilane peab olema hindamises aktiivne partner, kuna see toetab eneseanalüüsi oskuste kujunemist.

On soovitatav, et kursuse jooksul koostab õpilane personaalse õpimapi, millesse kogub eneseanalüüsi, ettevõtete külastuse töölehed jt õpiülesannete tulemused ning muud huvipakkuvad elukutse või erialadega seotud materjalid. Selles sisalduvad õpiülesanded võivad olla tehtud kas üksi või rühmatööna. Õpimapi kaitsmist saab hinnata kursuse koondhindena.

Õpilasele tutvustatakse kursuse alguses, mida, millal ja mille alusel hinnatakse.

Hinnatakse:

- 1) praktilisi töid: CV koostamine; essee; ettevõtte külastuse ja töövarjupäeva konspekt või kokkuvõte, isiklik karjääriplaan (õpiplaan) jms;
- 2) praktilise tegevuse mõtestamise oskust;
- 3) oskust asjakohast informatsiooni otsida ja analüüsida;
- 4) loominguilisust ja ratsionaalsust;
- 5) teadlikkust peamistest karjääriotsust mõjutavatest teguritest;
- 6) õppekavas ettenähtud õpitulemuste saavutamist, mida õpilane tõendab arutelude, rühmatööde õpimapi esitlemise jt tegevuste käigus.